



РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
КОНСТИТУЦИОНЕН СЪД

О П Р Е Д Е Л Е Н И Е

София, 23 юли 2026 г.

Конституционният съд в състав:

Председател: Павлина Панова

Членове: Надежда Джелепова

Атанас Семов

Красимир Влахов

Янаки Стоилов

Соня Янкулова

Борислав Белазелков

Десислава Атанасова

Галина Тонева

Сашо Пенев

Невин Фети

Орлин Колев

при участието на секретар-протоколиста Гергана Иванова разгледа в закрито заседание на 23.07.2026 г. конституционно дело №14/2026 г., докладвано от съдия Янаки Стоилов.

Производството е по чл. 149, ал. 1, т. 2 от Конституцията във фазата на произнасяне по допустимост на искането по реда на чл. 19, ал. 1 от Закона за Конституционен съд (ЗКС).

Делото е образувано на 17.07.2026 г. по искане на 49 народни представители от 52-рото Народно събрание за установяване на противоконституционност на Указ №170 от 29 май 2026 г. на президента на Република България в частта по т. 3.1., 3.2., 3.3. и Приложение №1 към т. 3.2. от Правилата за провеждане на публични консултации и процедура за назначаване на състав на Централната избирателна комисия (Правилата). Оспореният указ е публикуван на интернет страницата на президента.

В искането са изложени твърдения за противоречие на оспорените правила с чл. 4, ал. 1, чл. 6, чл. 8, чл. 10 и чл. 11, ал. 1 от Конституцията. Вносителят не оспорва правомощието на президента да организира консултации и да назначи състав на Централната избирателна комисия (ЦИК), но твърди, че той по недопустим начин е създал допълнителни правила с оглед на приложението на принципа на най-големия остатък (метод на Хър-Ниимайер). Твърди също, че Приложение №1 към Правилата „съдържа самостоятелна методика за разпределение, при която първо се извършва разпределение на всички 15 места, а едва след това се прилага ограничението представителите на една партия или коалиция да не формират мнозинство в ЦИК“. Това на практика означава изискването да не се допуска мнозинство на една партия или коалиция да се приложи след приключване на изчисленията по метода на най-големия остатък. Вносителят оспорва създаването от президента на „правило с първично нормативно съдържание“, което излиза извън президентските правомощия и нарушава принципа на правовата държава (чл. 4, ал. 1 от Конституцията). Посочва също, че държавният глава е „въвел собствен алгоритъм“ за прилагането на чл. 46, ал. 8 от Изборния кодекс (ИК) и „фактически е изменил действието“ му. Това е определено като „конституционно нетърпимо навлизане в компетентността на законодателната власт“, което е съпроводено с позовавания на решения на конституционната юрисдикция.

За да обоснове и твърдение за нарушаване на принципа на всеобщо, пряко и равно избирателно право с тайно гласуване (чл. 10 от Конституцията), вносителят се позовава на практика на Конституционния съд. Изтъква, че прозрачността и предвидимостта на изборния процес зависят от безпристрастността и независимостта на изборната администрация. Неточното според него разпределение на местата в ЦИК компрометира правилото, че квотното представителство трябва да отговаря на броя на мандатите, получени от партиите/коалициите в националната

представителна институция, което води до противоречие с принципа на политическия плурализъм (чл. 11 от Конституцията).

Според вносителя гарантирането на този конституционен принцип се постига чрез ограничаване на броя на местата в ЦИК на политическата партия/коалиция с абсолютно мнозинство в парламента, което налага тези места да се извадят от общия брой (15) членове на ЦИК, преди да се извърши разпределянето на останалите места между следващите политически субекти. Обратното според него „изкривява методиката на изчисление“ и противоречи на принципа на съразмерност на политическото представителство. Твърди, че ограничението на чл. 46, ал. 8, изречение трето ИК, според което никоя партия или коалиция не може да има мнозинство в ЦИК, не е отчетено, защото „[т]ова ограничение следва да бъде приложено преди окончателното разпределение на останалите места, а не след него“. Изтъква, че неправилното прилагане на методиката е нарушило принципа на равнопоставеност на политическите партии. Тези твърдения са илюстрирани с примерни конкретни изчисления, направени чрез приетия от президента алгоритъм. В резултат от тези изчисления вносителят прави извод, че извън предложената от него, „всяка друга последователност на изчисленията може да доведе до невъзможност всички места в ЦИК да бъдат разпределени“.

Вносителят твърди също, че методът на най-големия остатък трябва да се прилага еднозначно както при провеждане и отчитане на резултатите от изборите, така и при определяне на разпределението на квотите в районните, общинските и секционните избирателни комисии. Посочва, че в последните две десетилетия разпределянето на мандатите в ЦИК не е било осъществявано при наличие на абсолютно мнозинство на една партия/коалиция в Народното събрание. С оглед на еднообразното и устойчиво приложение на метода на Хеър-Ниимайер цитира Решение №4844-МИ/05.05.2026 г. на ЦИК, в приложение към което е регламентирана

методиката за определяне на съставите на секционните изборителни комисии и местата в ръководствата им на територията на общините.

Конституционният съд, за да се произнесе по допустимостта на искането, съобрази следното:

Искането е от субект на инициатива по чл. 150, ал. 1 от Конституцията – 49 народни представители.

Искането е съобразено с изискуемите от чл. 17, ал. 1 и 2 ЗКС и чл. 18, ал. 1 и 2 от Правилника за организацията на дейността на Конституционния съд (ПОДКС) форма и реквизити.

Искането е относно акт, подлежащ на конституционен контрол на основание чл. 149, ал. 1, т. 2 от Конституцията – установяване на противоконституционност на указ на президента.

Конституционният съд не се е произнасял с решение или с определение за недопустимост по искане със същия предмет, поради което не е налице отрицателната процесуална предпоставка по чл. 21, ал. 6 ЗКС.

По изложените съображения Конституционният съд приема, че искането следва да бъде допуснато до разглеждане по същество.

На основание чл. 20а, ал. 1 ПОДКС Съдът приема, че с оглед на предмета на искането следва да конституира като заинтересувани институции, които да представят становища по делото: Народното събрание, президента, Министерския съвет и ЦИК.

Като заинтересувани страни по делото следва да бъдат конституирани парламентарно представените партии и коалиции, както са участвали в изборите за 52-рото Народно събрание: Коалиция „Прогресивна България“, Коалиция „ГЕРБ-СДС“, Коалиция „Продължаваме промяната-Демократична България“, ПП „Движение за права и свободи“ и ПП „Възраждане“.

На основание чл. 20а, ал. 3 ПОДКС Съдът смята, че следва да бъдат поканени да дадат писмено мнение по предмета на делото следните

изтъкнати специалисти от науката и практиката: проф. д.н. Камен Иванов, проф. д.н. Надя Златева, проф. д-р Емилия Друмева, проф. д-р Мария Нишева-Павлова, проф. д-р Пламен Киров, доц. д-р Маргарита Златарева, д-р Александър Андреев, Ивилина Алексиева-Робинсън, Румен Ненков, Светла Димитрова и Стефка Стоева, на които да се изпратят преписи от искането и от определението.

По изложените съображения и на основание чл. 19, ал. 1 ЗКС, Конституционният съд

О П Р Е Д Е Л И:

ДОПУСКА до разглеждане по същество искането на 49 народни представители от 52-рото Народно събрание за установяване на противоконституционност на Указ №170 от 29 май 2026 г. на президента на Република България в частта по т. 3.1., 3.2., 3.3. и Приложение №1 към т. 3.2. от Правилата за провеждане на публични консултации и процедура за назначаване на състав на Централната избирателна комисия.

Конституира като заинтересувани институции по делото: Народното събрание, президента, Министерския съвет и Централната избирателна комисия, на които да се изпратят преписи от искането и от определението, като в 30-дневен срок от уведомяването могат да представят писмени становища по предмета на делото.

Конституира като заинтересувани страни по делото парламентарно представените партии и коалиции, както са участвали в изборите за 52-рото Народно събрание: Коалиция „Прогресивна България“, Коалиция „ГЕРБ-СДС“, Коалиция „Продължаваме промяната-Демократична България“, ПП „Движение за права и свободи“ и ПП „Възраждане“, на които да се изпратят преписи от искането и от определението, като в 30-дневен срок от

уведомяването могат да представят писмени становища по предмета на делото.

Отправля покана в 30-дневен срок от уведомяването да дадат писмено мнение по предмета на делото до: проф. д.н. Камен Иванов, проф. д.н. Надя Златева, проф. д-р Емилия Друмева, проф. д-р Мария Нишева-Павлова, проф. д-р Пламен Киров, доц. д-р Маргарита Златарева, д-р Александър Андреев, Ивилина Алексиева-Робинсън, Румен Ненков, Светла Димитрова и Стефка Стоева, на които да се изпратят преписи от искането и от определението.

Препис от определението да се изпрати на вносителя на искането, който в 30-дневен срок може да представи допълнителни съображения.

Председател:

Павлина Панова